

Győri Ítéltábla
Pf.II.20.310/2018/10/I.

A Győri Ítéltábla a Dr. kamarai jogtanácsos által képviselt **felperesnek** a Dr. Balla és Gelányi Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése indított perében a Veszprémi Törvényszék 2018. szeptember 10. napján kelt 14.P.20.220/2018/18/I. számú ítélete ellen az alperes által 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 800.000,- (Nyolcszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 2.500.000,- (Kétmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Cg.... cégjegyzékszámú **Cég1** Korlátolt Felelősségű Társaságnak - a továbbiakban adós - alapításától kezdve a társaság irányítására közvetlen befolyással rendelkező tagja - egyben önálló képviseletre jogosult tisztségviselője - volt az alperes.

Az adóssal szemben 2009. szeptember 30-án **felszámolási eljárás** indult a Veszprémi Törvényszék előtt. A Győri Ítéltábla 2011.06.22. napján kelt Fpkf.II.25.544/2010/4. szám alatti végzésével megállapította az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenségét, és elrendelte a felszámolását. A Veszprémi Törvényszék a 6.Fpk.19-11-000451/42/I. szám alatti végzésével a felszámolási eljárást befejezettnek nyilvánította, és az adós gazdálkodó szervezetet megszüntette, a cégbíróság az adóst a cégjegyzékből 2014. március 11-i hatállyal törölte.

A Cg. ... cégjegyzékszámnyilvántartott **Cég2** Szálloda és Vendéglátóipari Korlátolt Felelősségű Társaságnak (a továbbiakban **Cég2 Kft.**) 1999. október 8. napjától 2010. október 4. napjáig a társaság irányítására közvetlen befolyással rendelkező tagja volt az alperes. A társaságot felszámolási eljárás során 2015. január 28-i hatállyal a cégnyilvántartásból törölték.

A Cg. ... cégjegyzékszám alatt nyilvántartott **Cég3** Üzletviteli Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaságnak (a továbbiakban **Cég3 Kft.**) 2005. április 14-től 2012. április 17-ig a társaság irányítását biztosító jelentős befolyással rendelkező tagja, egyben önálló képviseletre jogosult

ügyvezetője is volt az alperes. A Kft. ellen kényszertörlési eljárás indult 2013. január 29-én, majd 2015-ben a cégnyilvántartásból törölték.

Az adós fő tevékenységi köre szállodai szolgáltatás nyújtása volt. Ennek keretében üzemeltette a **Település 1.** szám alatti **Cég4** szállót. A felperes jogelődje - az **Cég5**

Aramhálózati Zrt. - és az adós között 2003-tól közüzemi szerződéses jogviszony állt fenn a szálloda (fogyasztási hely) tekintetében, 2009 szeptemberében a teljes ellátásról szóló villamos energia adásvételi szerződést is kötöttek.

Az adós 2010-ben **számlareklamációt** jelentett be arra hivatkozással, hogy a felperes jogelődje 2008. január 1-jét követő időszakban nem vette figyelembe a jogszabályváltozás miatti árszabás módosítást, a számlákban a kisfeszültségű csatlakozás (KIF) rendszerhasználati díja került elszámolásra a fogyasztó számára kedvezőbb közép-kisfeszültségű transzformátorhoz történő csatlakozásra előírt (KÖKIF) díjszabás helyett, amelyre tekintettel a fogyasztó kérte az előző években kiszámlázott villamos energia számlák felülvizsgálatát.

A felperes jogelődje - akkor már az **Cég6** Energiaszolgáltató Kft. a kifogást elfogadta, és 2008. január 1-jéig visszamenőleg sztorizta a számlákat, és előkészületeket tett az új számlák kiállítására. **Ügyintézési hiba miatt nem a jogos különbözet, hanem a törölt számlákba foglalt teljes 120.477.111 Ft visszaütalásra került 2010. április 23-án az adós folyószámlájára.** A visszaütalt összeg magába foglalta a számlareklamáció alapján a fogyasztónak jogszerűen visszajáró 11.800.862 Ft-ot is.

A visszaütalt összeg 2010. április 26-án jóváírásra került az adós folyószámláján, akinek ebben az időszakban likviditási problémái voltak, készpénz állománnyal nem rendelkezett, és nagy összegű kiegyenlítettlen szállítói tartozásai halmozódtak fel. Az alperes annak felismerése ellenére, hogy a felperes jogelődje **108.676.249 Ft-ot tévesen utalt át** - az adós likviditási helyzetére figyelemmel - a pénz visszaütalása helyett annak továbbutalása felől intézkedett. Utasításai alapján a Kft. munkavállalói a 2016. április 26. napján 07:11 perc és 10:55 perc közötti időszakban a következő átutalásokat hajtották végre:

- 25 millió Ft került az adós zárolt projektszámlájára;
- 25 millió Ft az adós adótartozása címén az adóhatóság beszedési számlájára;
- 12.160.052 Ft az adós gázdíjtartozása kapcsán a **Cég8** gázszolgáltató számlájára;
- **50 millió Ft a Cég2 Kft. számlájára „számlakiegyenlítés” címén.**

Az utóbbi utalás azzal állt összefüggésben, hogy az adós és a **Cég2 Kft.** vállalkozási szerződést kötött, amelyben az adós havi 12.500.000 Ft díj megfizetésére vállalt kötelezettséget annak ellenében, hogy a Ramada Hotelben foglalkoztatott személyzet egy részének a munkáltatója a **Cég2 Kft.** volt. Az átutalás névleg ezen vállalkozói díj kiegyenlítését célozta, azonban a kifizetés időpontjában az adósnak tartozása nem volt. A **Cég2 Kft.** az átutalást követő napon olyan számlát állított ki, mely szerint a megrendelő négy havi vállalkozási díjat előre kifizetett.

Az átutalás akként folytatódott, hogy a **Cég2 Kft. rögtön továbbutalta** az 50 millió Ft-ot **az alperes ... Banknál vezetett magánbankszámlájára „lekötött tartalékelőleg” visszafizetése címén.** Az alperes az 50 millió Ft jóváírását követően - két részletben - **átutalta e pénzt az adós számlájára „kölcson visszafizetése” címén,** majd ezen összegből az adós 48 millió Ft-ot átutalt a **Cég7 Kft. számlájára „szállítási tartozás kiegyenlítése” jogcímén.** Végül ezen összeget a **Cég7 Kft. visszautalta az alperes bankszámlájára „tagi kölcsön visszafizetése” címén.**

* * *

A felperes jogelődje a 108.676,249 Ft megfizetése iránt pert indított az adóssal szemben- a továbbiakban előzményi per. A Veszprém Megyei Bíróság az 1.G.40.012/2011/18. sz. ítéletével ezen összeg, továbbá a 2010. június 25-től járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az adóst. E perben az adós azzal is védekezett, hogy a felek között a tartozás megfizetésére egyezség jött létre, mely érvelést a bíróság nem fogadott el. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Győri Ítéltábla Gf.II.20.079/2012/8. szám alatti részítéletével a 6 millió Ft összegű beszámítási kifogás és a perköltségre kiterjedően hatályon kívül helyezte, és e körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította az elsőfokú bíróságot, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A megismételt eljárás során a **Veszprémi Törvényszék** a 2013. május 16-án jogerőre emelkedett **1.G.40.086/2012/10. szám alatti ítéletével** - a részítélet megváltoztatása mellett - elbírálva a beszámítási kifogást is, **az adóst 108.676.249 Ft és annak 2010. június 25. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.**

A **Cég1** Kft.-vel szemben indult felszámolási eljárás során a felperes jogelődje a jogerős ítéleten alapuló követelését hitelezői igényként bejelentette, azonban a követelése kiegyenlítésére - fedezet hiányában - nem került sor.

* * *

Az alperes és az adós gazdasági igazgatója ellen **büntetőeljárás indult jogtalan elsajátítás vétsége és pénzmosás büntette miatt.** A felperes a büntetőeljárás során a 108.676.249 Ft megfizetése iránt polgári jogi igényt érvényesített az alperessel szemben. **A Veszprémi Törvényszék a 12.B.1018/2014/36. szám alatti ítéletével az alperes bűnösségét megállapította jogtalan elsajátítás vétségében.** Indokolásában megállapította, hogy az átutalás tévedésen alapult, a tévedés tényét az alperes felismerte, azonban annak visszautalása helyett **saját maga, illetve cége javára rendelkezett,** így a jogtalan elsajátítás tényállási elemei megvalósultak. Az elsőfokú bíróság a polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította. **A Győri Ítéltábla a 2017. február 15-én kelt Bf.79/2016/6. szám alatti ítéletével a büntetés mértékének részbeni megváltoztatása mellett az elsőfokú ítéletet helybenhagyta,** az alperest 49 millió Ft vagyonelkobzásra ítélte. Ez utóbbi rendelkezés indoka az volt, hogy az alperes 49 millió Ft-tal gazdagodott azáltal, hogy számláján 49 millió Ft maradt, és az így szerzett vagyonra vagyonelkobzást kellett alkalmazni.

* * *

A felperes **elsődlegesen kártérítés** (rPtk. 339. § (1) bek.) címén előterjesztett keresetében 59.676.249,- Ft, az azzal eshetőleges viszonyban álló **másodlagos - jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett - keresetében** (rPtk. 361. § (1) bekezdés) 49.000.000,- Ft és mindkét esetben a tőkekövetelés után 2010. április 26. napjától számított a jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Elsődleges keresetét arra alapította, hogy a felperes jogelődje és az adós között létrejött jogviszony keretében a számla reklamáció alapján visszajáró 11.800.862,- Ft áramdíj helyett tévedésből a számlák teljes összege, 120.477.111,- Ft került átutalásra az adós számlájára. Az alperes, mint az adós ügyvezetője és közvetlen irányítója az előzményekből tudta, hogy a két összeg különbözete nem jár vissza az adósnak, ennek ellenére - megsértve a jogi személy elkülönülésére vonatkozó szabályokat a különbözet visszautalása helyett az összeggel részben az adós, részben - fiktív jogcímek kreálása mellett - saját maga javára rendelkezett, mely intézkedések eredményeként az alperes magánbankszámlájára 49.000.000,- Ft került. A tévedésből átutalt összeget a felperes

jogelődje részére az adós jogerős ítélet ellenére sem fizette meg, és ahhoz - fedezet hiánya miatt - a felszámolási eljárás keretében sem jutott hozzá. Rámutatott, hogy az adós számlájára került összeghez kapcsolódó további utalások mögötti ügyletek fiktivitását igazolja az átutalások gyorsasága, s az, hogy áfával nem számoltak azok kapcsán.

A teljes kára 108.676.249,- Ft, melyből - figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárás során a jogerős ítélet 49.000.000,- Ft vagyonek Kobzást rendelt el az alperessel szemben - csak a különbözeti 59.676.249,- Ft-ot érvényesítette - mely érvelése szerint - ennek ellenére - magába foglalja a felperes magányszámlájára került 49.000.000,- Ft-ot.

* * *

Alperes alaki védekezésében - a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjára utalással - a Pp. 157. §-a a) pontja alapján a per megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes az igényérvényesítés során nem vette figyelembe azt, hogy az adósnak az alperes volt az egyedüli tagja és ügyvezetője, így a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése, és Cstv. 63. § (2) bekezdése speciális szabályai irányadóak rá, melyek megelőzik a rPtk. illetve a Gt. 50. § (2) bekezdése általános rendelkezéseit, s a felperes elmulasztotta az e rendelkezések kapcsán az igényérvényesítésre irányadó jogvesztő 60 illetve 90 napos határidőt.

A felperes igényérvényesítése emellett alaptalan is, egyrészt, mert **behajthatatlansági nyilatkozat** került kiállításra, másrészt pedig amiatt, mert az ügy büntetőjogi megítélése a polgári jogi jogvitát nem befolyásolja, a konkrét esetben a polgári jogi kártérítési felelősség konjunktív feltételei közül a **jogellenesség**, illetve az **okozati összefüggés nem áll fenn**. A felperesnek azt kellene igazolnia, amennyiben a vitatott összeg az adós vagyonában marad, úgy hitelezői igénye megtérült volna. Ezzel szemben igazolt az, hogy nem az 50.000.000,- Ft elvonásával összefüggésben került sor az adós fizetése képtelenségének megállapítására, illetve a felperes hitelezői igénye a felszámolás keretében semmiképpen nem térült volna meg.

A kár oka nem az adós számlájára érkezett összegek továbbutalása, hanem **a felszámolás elrendelése volt**, hiszen ennek hiányában akár a napi működési bevételeiből ki tudta volna fizetni a per tárgyát képező összeget. A számlájára került összeget a felszámolás elrendeléséig vissza is forgatta az adós vagyonába.

Sem polgári jogi sem adójogi értelemben nem történt tévedés, s az adójogszabályoknak megfelelően került sor a számlák sztornírozása mellett a teljes összeg visszautalására (a sztornírozás miatt számla nélkülivé vált az áramszolgáltatás áfa tartalma is). Az alaposnak talált számla reklamációja alapján a felperesi jogelőd új számlákat nem állított ki és küldött meg neki, ezáltal a **rPtk. 302. § b) illetve c) pontja szerinti jogosulti késedelembe esett**, mely alapján nem a jogosult, hanem a kötelezett léphet fel kártérítési igényrel.

Hivatkozott arra is, hogy a felek között a kérdéses összeg visszafizetése vonatkozásában **egyezség is létrejött**, ez alapján azonban az alperes **önkéntes teljesítését a felperes nem fogadta el**, s kizárólag amiatt maradt el végül az áramdíj visszafizetése, mert egy bagatell ügyből kifolyólag az adós fizetése képtelenné vált, emiatt bankhitele is lejárt, ennek során a teljesítés már nem neki felróható okból maradt el. Amennyiben az érvelését a bíróság nem fogadná el, úgy kérte a jogosulti késedelemet, illetve az egyezés alapján történő teljesítés visszautasítását **felróható felperesi közrehatásként** értékelni.

A másodlagos kereset kapcsán arra hivatkozott, hogy a jogalap nélküli gazdagodás rendelkezései nem alkalmazhatók a jogvitában, mert a pénzmozgás alapja egy szerződéses jogviszony volt, s a gazdagodás nem az alperes, hanem az adós oldalán következett be. Ha mégis az alperes gazdagodott volna, úgy azt nem a felperes, hanem az átutalást teljesítő adós rovására következett be.

* * *

Az ellenkérelem alapján a felperes rámutatott, hogy hitelezői igényét nem vonta vissza, csak behajthatatlansági igazolást kért. A 13/A/1. alatt csatolt levél pedig igazolja a korrigált számlák megküldésének adós általi elismerését.

* * *

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 49.000.000,- Ft-ot, annak 2010. június 25. napjától 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett félévre az adott félévet megelőző napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, és 2.300.000,-Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a kereset elutasította.

Az alaki védekezés kapcsán arra hivatkozott, hogy a felperes keresetét nem az alperes által megjelölt jogszabályi rendelkezések (a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére, illetve a Cstv 63. § (2) bekezdésére) tényállására („a hitelezői érdekek figyelembevételének mellőzésére”, „tartósan hátrányos üzletpolitikára”) alapította, emiatt a per megszüntetésének nem volt helye, s annak amiatt sincs helye, ha a felperes az alperes kártérítési felelősségének alapjaként a speciális társasági jogi rendelkezések helyett a Ptk. általános szabályát jelöli meg.

Érdemben rámutatott, hogy az alperest **az elsődleges kereset alapján marasztalta**, így a másodlagos kereseti kérelmet nem kellett elbírálnia. Az elsődleges felperesi kereset alapját az képezte, hogy az alperes **jogellenes magatartást** fejtett ki az adóshoz átutalt összeg további felhasználása kapcsán, amikor azt a **magánszámlájára utalta, mely megfelel a Gt.50.§-a szerinti tényállásnak**. Rámutatott, hogy önmagában az, hogy a felperes a keresete jogcímét tévesen jelölte meg, nem képezte akadályát a kereset Gt. 50. §-a szerinti elbírálásának. A rPp. 121. §-a alapján kialakult bírói gyakorlat szerint a bíróság csupán a kereset tárgyához - a fél által érvényesített joghoz és a kereseti tényállásban előadottakhoz - van kötve, a jogviszonyt a jogszabályoknak megfelelően minősítheti, ha a fél által előadott tények más jogcímen megalapozzák a keresetet (BH2016.172.).

Az első lépésként a **Cég2 Kft.** számlájára utalt 50.000.000,- Ft-tal az átutalás időpontjában tényleges tartozás nem volt szembeállítható, s az is nyilvánvaló, hogy a **Cég2 Kft.** sem használta fel azt működési körébe esően, hisz azt második lépcsőben „lekötött tartalék” címén nyomban az alperes magánszámlájára utalta. Ebből az összegből harmadik lépésként az alperes az adós számlájára utalt 49.000.000,- Ft-ot „kölcson visszafizetése” címén, amit negyedik lépésként az adós továbbutalt a **Cég3 Kft.** részére szállítási költség címén, mely - ötödik lépcsőben - visszautalt 48.000.000,- Ft-ot az alperesnek „tagi kölcsön” visszafizetése címén.

A büntetőeljárás adatai azt igazolták, hogy az alperes és a II. r. vádlott legálisnak tűnő jogcímek kitalálásával próbálták a tévesen utalt összeget megtartani, s az ott beszerzett szakértői vélemény szerint a megjelölt jogcímeken utalásra nem kerülhetett volna sor, azok bizonyítatlan, **fiktív jogcímek**. Az alperesi védekezés értelmében az átutalás sorozat az adós fizetőképességének fenntartását szolgálta, elkerülendő azt, hogy az adós tartozásaira a hitelezői inkasszó útján beszedjék az átutalt összeget. Végző soron az átutalás sorozat az adós vagyonának 49.000.000,- Ft-tal történő

csökkenéséhez vezetett, azzal, hogy ez az összeg a társasági vagyonból az alperes magánvagyonába került, s az alperes felelőssége szempontjából az utóbbinak és nem a jogcímek fiktivitásának van jelentősége. Ha az átutalás sorozat elemeit valósnak tekintenénk, akkor is az az eredmény következett volna be, hogy az alperes egy másik cége az alpereshez került összegben visszafizethette a kölcsöntartozását, ami az alperesi jogellenes magatartás (az átutalási sorozattal történő sajátjaként rendelkezés) hiányában nem történhetett volna meg.

A Gt. 2. § (2) bekezdése és 111. § (1) bekezdése alapján az adós felelőssége áll fenn a tartozásaiért, s az adós tagja - a törvényben meghatározott kivétellel - az adós kötelezettségeiért nem felel, sem a Ptk. 339. §, sem 361. §-a alapján. A jogi személy szigorú elkülönülésének (elválasztásának) elve mellett azonban **a Gt. a felelősség átvitel törvényi eseteit is meghatározza**, szankcionálandó a gazdasági társaság leple alatt jogellenes és vétkes magatartást tanúsító tag eljárását megteremtve annak a hitelezőkkel szembeni közvetlen felelősségét.

Az adós megszűnését követő időszakban a **Gt. 50. §-a** teremti meg az alperes, mint azon tag felelősségét, aki korlátozott felelősségével visszaélt a hitelezők rovására a tévedésből átutalt összeg felhasználása kapcsán. A Gt. 50. §-a alapján a tag hitelezővel szembeni felelőssége akkor kerülhet megállapításra, ha szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal akként él vissza a társaság elkülönült jogalanyiságából fakadó korlátozott felelősségével, hogy a társasági vagyont rendeletetésével ellentétesen, a társaság üzletszerű gazdasági tevékenysége körén kívül eső célra használja fel, s ennek következtében a társasággal szembeni hitelezői követelések kielégítése egészben vagy részben megghiúsul.

A **Pp. 4. § (2) bekezdése** alapján a „**jogtalan elsajátítás**” tényállási elemeit tényként kellett kezelni jelen perben is. Így irányadó az, hogy a felperesi jogelőd tévesen (jogalap nélkül) utalt 108.676.249,- Ft-ot az adósnak, az alperes az utalás téves voltát felismerve rendelkezett az idegen pénzösszeggel, mellyel az eltulajdonítás megvalósult. A jogerős büntető ítéletre figyelemmel súlytalannak minősítette az alperes azon hivatkozását, hogy az átutalás időpontjában abban a feltételezésben volt, hogy jogszerű átutalásokra került sor. A jogtalan elsajátítás törvényi tényállása szerint az elkövetőhöz tévedésből átutalt összeg ugyan idegen dolognak minősül, **a Gt. 50. §-a szerinti felelősségi körben azonban a jogcím nélkül az adóshoz kerülő pénzeszközt is az adós vagyonának kell tekinteni**, azt a Számviteli törvény 23. §-a alapján a mérlegben eszközként - befektetett pénzügyi eszközként vagy forgóeszközként - kell kimutatni (Sztv. 24. § (2) bekezdés, 28. § (1) bekezdés).

A konkrét esetben az átutalás időpontjában az adós súlyos likviditási helyzetben volt, amit az alperes sem vitatott (azt a szállodai tevékenység szezonális jellegével magyarázta), s ezt a likviditási problémát igazolták a büntetőeljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény adatai is. Az átutalt pénzösszeg egy részét (62.160.052,- Ft-ot) az alperes az adós működési körébe eső tartozások kiegyenlítésére használta fel (projektszámlára befizetés, adótartozás, gázszámlatartozás rendezése), mivel ezek az adós üzletszerű gazdasági tevékenységi körébe eső kifizetések, megtérítések az alperes a Gt. 50. § alapján nem kötelezhető.

Az átutalás sorozat eredményeként azonban 50.000.000,- Ft-ból **49.000.000 Ft az alperes magánszámlájára került**, s ez, mint **az adós üzletszerű gazdasági tevékenysége körén kívül eső célra történt felhasználás, ami a megtérítésre alapot ad**. A magánfelhasználás mellett saját felhasználásnak minősülnek az alperes további gazdasági társaságai (Cég2 Kft.; Cég3 Kft.) részére teljesített kifizetések is.

A fenti összeg magánvagyonba kerülésével, s annak erejéig a felperesi hitelezői követelés kielégítése az alperes tevékenységével okozati összefüggésben megghiúsult. Annak van jelentősége, hogy az adós likviditása már az átutalások időpontjában is csak a tévesen utalt pénzösszeg terhére tette volna lehetővé a visszafizetést, s nem annak, hogy a felszámolás időpontjában sem volt lehetséges fedezet hiányában a kielégítés.

A felszámolás iratai igazolják, hogy a felperesi jogelőd hitelezőként a felszámolási eljárásban fellépett, a behajthatatlansági igazolás kiállítása ellenére hitelezői minősége fennmaradt (BH2016.212), és a jogerős ítéleten alapuló követelése kielégítetlen maradt.

Nem fogadta el az új számlák kiállításának hiányára alapozott **jogosulti késedelemre**, illetve a felek között létrejött **egyezségre alapított alperesi védekezést**. Rámutatott, hogy az adós jogerős marasztalása folytán (Pp. 229. § (1) bekezdés) jelen perben már nem vizsgálhatók a fenti körülményeknek az előzményi polgári perben lehetett volna jelentősége. Az előzményi perben pedig a bíróság már el is bírálta azt a kérdést, hogy nem jött létre az adós és a felperes között egyezség a tartozás megfizetésére vonatkozóan.

Megalapozatlannak minősítette azt az alperesi érvelést is, hogy a számlájára került 49.000.000,- Ft-ot utóbb az adós gazdasági tevékenységéhez használta fel („visszaforgatta azt”), ehhez az alperesnek nem átutalások tényét, hanem azt kellett volna bizonyítani, hogy magát a tévesen átutalt összeget használta fel a Kft. működési körében.

* * *

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és a felperesi kereset teljes elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes, téves jogi következtetéseket tartalmaz, s emiatt jogszabálysértő.

Megismételte azon korábbi érvelését, hogy **figyelman kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy az adós vezető tisztségviselője volt**, ráadásul - megsértve ezzel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat - ezen alperesi érvelés mellőzésének indokát sem adta. Az adós felszámolásához vezető eljárás kezdeményezésére 2009. szeptember 30-án került sor, így a Cstv. 27. § (2) bekezdés a.) pontja alapján legkésőbb ekkor beállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. A sérelmezett magatartást 2010. április 26-án - azaz a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet alatt - követte el, emiatt a kereseti tényállás a Gt. 50. § általános rendelkezésével szemben irányadó, speciális Cstv. 33/A. §-a hatálya alá esik, ügyvezetőként történő közvetlen felelősségre vonására csak az utóbbi rendelkezés alapján kerülhetett volna sor. A „**lex specialis derogat legi generali**” elve alapján nincs arra lehetőség, hogy - a tényállásból kiejtve azt az elemet, hogy az adós ügyvezetője volt, és ekként is cselekedett -, a Cstv. 33/A. § -a szerinti jogvesztő perindítási határidő elmulasztása ellenére a Gt. 50. §-a szerinti - perindítási határidőhöz nem kötött - igényel lépjen fel a felperes.

Ha jogellenes magatartást fejtett is ki, azt ügyvezetőként és nem tagi minőségében tette, melyért a Gt. 30. § (1) bekezdése értelmében harmadik személyeknek okozott kár tekintetében az adós a felelős. Nem tagként, hanem ügyvezetőként hozta meg a döntését, s azt az adós bankszámlája felett rendelkezni jogosult ügyvezetőként foganatosította. Nem hozott olyan alapítói vagy taggyűlési határozatot, mely az átutalásokat elrendelte, az ehhez szükséges képviseleti, cégjegyzési joggal a tag nem is rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság még a Gt. 50. §-át is jogszabálysértő módon alkalmazta, az állítólagos jogellenes magatartása és a felperes kára (ki nem elégített hitelezői igénye) közötti **okozati**

összefüggés nem áll fenn. A felszámolás irataiból kitűnően, annak, hogy nem képezhette a felszámolási vagyon részét a felperesi jogelőd által átutalt összeg, semmilyen kihatása nem lenne a felperes bejelentett hitelezői igényének megtérülésére. Az elsőfokú bíróság **jogsértően határozta meg az okozati összefüggés alapjául szolgáló releváns időpontot is.** A tagi felelősséget a gazdasági társaság megszűnésének időpontjára vetítetten és nem az átutalások időpontjára vetítve kellett volna az elsőfokú bíróságnak vizsgálni. Az adós felszámolására nem a per tárgyát képező átutalások miatt került sor, az jóval korábban, s már a sérelmezett cselekmények kifejtésekor fenálló tartozás miatt indult, s azt nem a felperes kezdeményezte.

A fentiekén túl **az elsőfokú bíróság - jogszabálysértő módon - az adós likviditását és nem a vagyont vizsgálta,** holott a Gt. 50. § (2) bekezdése vagyonsökkenésről szól. Hiányzik a marasztalásához az „előre láthatósági klauzula” teljesülése, a tévesen utalt összeg tovább utalása során nem számíthatott arra, hogy a felperes igénye kielégítése emiatt megghiúsul. Az átutalások időpontjában az adós üzemszerűen működött, annak bevételeiből is finanszírozni tudta volna a felperesi igényt és több milliárd forint értékű ingatlanvagyonra is volt. A felszámolási eljárás elrendelésének alapját egy kisebb összegű követelés képezte, ráadásul nem kellett számítani az eljárást soron kívül megszüntető elsőfokú végzés megváltoztatására.

Jogsértően hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes az adóssal a követelése rendezésére **egyezséget kötött** - melyben a teljesítés elmaradásának szankcióját kivéve - minden lényeges kérdésben megállapodtak. Az egyezés keretében részben pénzteljesítésre került volna sor, részben szállodai szolgáltatást nyújtott volna a felperesnek. Az utóbbi teljesítésként történő elfogadása önmagában megalapozatlanná teszi, hogy az elsőfokú bíróság az adós likviditását vizsgálva, az átutalások időpontjára vetítve alapította meg a tagi felelősségét.

A tévesen átutalt pénzt az adós üzemszerű működése körében használta fel, amit, nem azt pedig ő fizette vissza. **Jogsértően hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság a per során általa igazolt visszafizetéseket,** holott igazolta, hogy a magán felhasználásának minősített pénzösszeget meghaladó összeg érkezett az adóshoz egyéb cégeiből. A pénzszolgáltatás - mint helyettesíthető szolgáltatás - forrása közömbös, az a korábbi vagyonsökkenés helyébe lép, mintegy pótolja azt, és a hitelezői igény kielégítésének forrásává válik.

* * *

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti tényállása nem iratellenes és ítélete a Pp. 221. §-át nem sérti, megfelelően értékelte az alperes kettős (önálló képviseltre jogosult ügyvezetői és közvetlen befolyással rendelkező tagi) minőségét, melyből következően az alperes tudata és minden cselekedete mindkét minőségére nézve egységes, így helyesen alkalmazta a Gt. 50. §-át is. E felelősség fennállta szempontjából a tag részesedésének mértéke közömbös, a felszámolás kezdő időpontja is súlytalan, csak az számít, hogy a visszafizetés forrása kizárólag a tévesen átutalt összeg lehetett volna, de azzal az alperes szándékosan sajátjaként rendelkezett.

* * *

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet részben elutasító rendelkezéseit a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján - fellebbezés hiányában -nem bírálta felül. Az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti, olyan indokolási hiányosságokban nem szenved, mely a másodfokú felülbírálatát akadályozta volna.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság az alperesi védekezés szerinti pergátló akadály hiányára. Az alperes ügyvezetői minősége mellett (és ellenére) is alkalmazható volt a Gt. 50. § (1) és (2) bekezdése. A Cstv. 33/A. §-a, illetve a Cstv. 63.§-a (2) bekezdése és a Gt. 50. §-a szerinti felelősségi alakzatok - az egyes felelősségi fordulatok ténybeli alapjának önállósága miatt - nem állnak egymással a speciális és az általános viszonylatában. Az előbbiekhez kapcsolódó jogvesztő igényérvényesítési határidő a per tárgyát képező és elbírált elsődleges - egyébként nem a Gt.50.§-ra, hanem a rPtk.339.§ (1) bekezdésére alapított kereset tekintetében - nem irányadó, így erre hivatkozással a per megszüntetésének nem volt helye.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges, s egyben elégséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, az nem iratellenes. Érdemi döntése - többnyire jogi következtetéseire is kiterjedően - helytálló, annak indokolását azonban az ítéletábra szükségesnek tartja részben, az alábbiak szerint pontosítani, ezért erre, valamint a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá az alábbiakra.

I.

A per tárgyát képező és elbírált elsődleges keresetét **a felperes helyesen alapította rPtk.339.§ (1) bekezdésére.** A felperes keresetében az alperesre a perbeli tényállás kapcsán, mint az adós ügyvezetőjére és közvetlen irányítójára egyaránt utalt. (Keresetlevél 7.o.) A felperesi érvelés kapcsán csak arra mutat rá az ítéletábra, hogy a Ptk. „a bűncselekménnyel okozott kárt” deliktualis felelősségi tényállásként nem ismeri, ezért az ügyvezető vagy a tag cselekményének polgári jogi következményei nem módosulnak önmagában amiatt, mert magatartása egyúttal bűncselekményt is megvalósít.

A vezető tisztségviselő személyes felelőssége azonban fennállhat, ha olyan többlettényállási elemek is megvalósulnak, melyek igazolják, hogy a magatartásának célja és eredménye - mint ahogy a marasztalás erejéig a II. pont alatt részletesen kifejtettek szerint e perben is igazolt - a magánvagyon gyarapítása volt. **(EBD 2014.G3.)** E felelősségi alakzat tekintetében pedig nincs jelentősége az alperes által az okozati összefüggés és az előreláthatóság hiánya kapcsán felhívottaknak.

II.

A Gt. 50.§. tényállása:

Az I. pontban kifejtettektől függetlenül az alperes marasztalása tagi felelőssége alapján is helytálló volt. A felperesi kereset lényege az, hogy az alperes helytállási kötelezettségét az alapozza meg, hogy az adósnak tévedésből átutalt összeggel az alperes sajátjaként rendelkezett és azt magánvagyonára javára vonta el.

A Gt. 50. § (1) bekezdése szerint a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jogutód nélküli megszűnése esetén nem hivatkozhat korlátolt felelősségére az a tag (részvényes), aki ezzel visszaélt. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság azon tagjai (részvényesei), akik korlátolt felelősségükkel, illetve a társaság elkülönült jogi személyiségével a hitelezők rovására visszaéltek, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a megszűnt társaság ki nem elégített kötelezettségeiért.

A Gt.50.§-a (2) bekezdése szerint a tagok (részvényesek) (1) bekezdés szerinti felelőssége **különösen** akkor állapítható meg, ha **a társaság vagyonával sajátjukként rendelkeztek**, a társasági vagyont saját vagy más személyek javára úgy csökkentették, hogy tudták, illetve az

általában elvárható gondosság tanúsítása esetén tudniuk kellett volna, hogy ezáltal a társaság a kötelezettségeit harmadik személyek részére nem lesz képes teljesíteni, továbbá a 13. § (4) bekezdése szerinti esetben.

A Gt.50.§-ának **nem szükségképpen eleme, hogy a tag a korlátolt felelősségű társaság vagyonával rendelkezzen sajátjaként.** A Gt.50.§ (2) bekezdése a „különösen” fordulatból kitűnően csak egyes gyakori eseteket nevesít, ami nem jelenti azt, hogy a Gt.50.§ (1) bekezdése szerinti tényállás ne valósulhatna meg olyan esetekben is, amikor a tagi magatartás visszaélésszerű és nem a társaság vagyonát érinti, de valamely a társaságot terhelő kötelezettség teljesítését lehetetleníti el.

Nem osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a konkrét esetben is megállapítható lenne az, hogy a tévesen átutalt összeg csak büntetőjogi megközelítésben minősül az adós vagyonától idegen dolognak, a polgári jog szempontjából azonban az adós vagyonának tekintendő.

Egyrészt amiatt, mert a jogerős büntető ítélet a polgári perben irányadó szabad bizonyítási rendszernek annyiban a korlátját képezi, hogy a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények körében köti a polgári perben eljáró bíróságot. (BDT2010.2249) Az elsőfokú ítéletben kifejtettek elfogadása pedig az alperes terhére megállapított bűncselekmény megvalósulásának megkérdőjelezését jelentené, melynek kimondására a **Pp. 4.§ (2) bekezdése** értelmében a polgári perben eljáró bíróságnak nincs lehetősége, mert az a bűnösséget megalapozó tényállás vitatása lenne, s a bűnösség kérdésére is kihatna. (BH1996.155) A jogtalan elsajátítás vétsége ugyanis a tulajdonjogot védi, feltételezi azt, hogy csak „birtokvesztésre” kerül sor, s az elkövető nem szerez tulajdonjogot az idegen dologon, csak a tévedésből létrejött birtokosi helyzetét ismeri fel és használja ki. (BH 2011.333) Ha az átutalt összeg alpereshez került része felett az adós tulajdont szerzett volna, úgy nem lett volna lehetőség az alperes terhére megállapított bűncselekmény (jogtalan elsajátítás), legfeljebb más büntető törvénykönyvi alakzat megállapítására.

A polgári jog talaján vizsgálva ugyanezt, a tévesen utalt összeg visszafizetésének kötelezettsége - tipikus esetben - a jogalap nélküli gazdagodáson alapul, de ez sem kizárólagos. A visszafizetés kötelezettsége akkor is terheli az adóst, ha a kérdéses pénzösszeg nem kerül az adós vagyonába (azaz akkor is, ha nem szerez a tévesen átutalt összeg felett rendelkezési jogot). Az átutalt pénzösszeg (helyettesíthető dolog mivolta ellenére) akkor nem válik a kedvezményezett vagyonának részévé, ha az utalás jóváírását követően, **felismerve az utalás téves voltát, azt azonnal elkülöníti** az általános pénzforgalmának lebonyolítására szolgáló fizetési számlától. Az adós számlájára került összeg alpereshez került részével pedig - bár valóban sajátosan -, de éppen ez történt.

Azt, hogy az alperes az átutalt pénz „tartozatlan fizetés” jellegét azonnal felismerte, igazolja annak gyors átutalása, illetve azon személyes előadása, mely szerint éppen amiatt intézkedett ekként, hogy az adósi számlára került összegre az adós hitelezői ne vezethessenek inkasszót, azaz el akarta különíteni a tévesen átutalt összeget az adós vagyonától. Ehhez kapcsolódott egy olyan fiktív átutalás sorozat, melynek eredményeként a marasztalás szerinti összeg végül az alperes számlájára került. Az elsőfokú ítéletben részletezett átutalás sorozat sem változtatott jogszerzés hiányán, mert nem kereskedelmi forgalomban, ellenérték fejében és jóhiszeműen került sor a pénzmozgásokra (mely eredeti szerzősmódot eredményezett volna), hanem bűncselekményt megvalósító módon, fiktív jogcímenek.

A pénz visszafizetése pedig éppen amiatt lehetetlenült, mert az alperes - a pénz megtartásához szükséges jogalap hiányát azonnal felismerve - azt az adós pénzforgalmi számlájától el is

különítette, azonban azzal - fiktív jogcímenek alapuló átutalás sorozat eredményeként - sajátjaként rendelkezett. Emiatt azt nem is adta át az adós vagyonától elkülönített pénzeszközként a felszámolónak, s így nem kerülhetett sor (a felszámolási vagyonba nem tartozása miatt) a Cstv. szerinti kielégítési sorrend figyelmen kívül hagyásával a felperesi jogelőd igényének kielégítésére, utóbb pedig a felperesi igény hitelezői igényként már nem térülhetett.

A teljesség kedvéért mutat rá az ítéletábra, hogy a **Cstv. 28.§ (4) bekezdése** és az annak talaján részben megváltozott bírói gyakorlat (BH 2015.168) a konkrét esetre - sem hatályba lépése, sem tartalma alapján - nem irányadó. A Cstv. 28.§ (4) bekezdése értelmében nem kell bejelenteni hitelezői követelésként, ha az adós bankszámlájára **tévesen címzett átutalás** került. Ennek visszautalása iránt a felszámoló haladéktalanul intézkedik.

A Cstv. 28.§-át módosító 2011. évi CXCVII. törvény 31. §-hoz fűzött indokolása szerint: " Rendezi a törvény, hogy ha az adós számlájára tévesen került átutalás (**azaz tévesen jelölték meg kedvezményezettként az adóst**) a felszámoló intézkedhet az összeg visszautalása iránt." A fenti rendelkezés csak 2012.03.01. napjával lépett hatályba, s az indokolásából kitűnően nem valamennyi jogalap nélküli gazdagodást (tartozatlan fizetést) megvalósító tényállásra vonatkozik, csak azon egyértelmű esetekre, ha tévesen jelölték meg az adóst az utalásnál kedvezményezettként, s azokra is csak akkor, ha a felszámolás alatt került sor az utalásra, illetve, amennyiben a felszámolás kezdő időpontja előtt, úgy a tévesen átutalt összegnek megfelelő pénzeszköz a felszámolás kezdő időpontjában még rendelkezésre áll. (Fővárosi Ítéletábra 15.Fpkf.44.685/2001/3; Győri Ítéletábra Fpkhf. II.25.520/2017/2.) A konkrét esetben nem ez történt, mert nem a kedvezményezett megjelölés volt téves, csupán az utalt összeg egy része volt jogalap nélküli, s éppen az alperes magatartása miatt az a felszámolás kezdő időpontjában már nem állt rendelkezésre.

III.

Az alperesi fellebbezés érvelésére tekintettel az ítéletábra az alábbiakra mutat rá. Nincs jelentősége annak, hogy az alperes nem csak egyedüli tagja, hanem önálló képviseleti joggal bíró ügyvezetője is volt az adósnak. A perbeli tényállás kapcsán tagi és képviselői minősége szétválasztására (sem tudattartalma, sem cselekvősege szintjén) nincs mód, s a Gt.50.§-a szerint vizsgálva technikailag ügyvezetői, de tartalma szerint alapvetően az alperes tagsági viszonya tette lehetővé a keresetben sérelmezett cselekmény elkövetését. Emellett az is értékelendő, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített átutalás sorozatnak csak egyes elemei (az adós utalásai) voltak az adóshoz (s az alperes ügyvezetőségéhez) köthetők, más elemek tekintetében az alperes (az adósban fennálló tagi, illetve ügyvezetői minőségétől függetlenül) más gazdasági társaságok képviselőjeként vagy saját jogán intézkedett.

Az **okozati összefüggés hiánya** kapcsán rámutat az ítéletábra, hogy helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság az adós átutalások időpontjába fennálló likviditási problémáit az adós tényleges vagyoni helyzete helyett. Az adós átmenetinek állított likviditási problémái vezettek az adós felszámolásához, a felszámoláshoz vezető tartozás alperes által állított „banális” jellegének, illetve a felszámolási eljárás általa tévesen kalkulált kimenetelének nincs jelentősége. Azok átmenetisége és súlytalansága egyébként sem igazolt, mert még a téves átutalás nagyobb (a másodfokú eljárás tárgyát nem is képező) részének adósi érdekkörben történő felhasználása mellett is elrendelték az adós felszámolását.

Nem az adós felszámolásának, hanem a felperesi igényérvényesítés megghiúsulásának kell okozati összefüggésben állnia a alperes visszaélészerű magatartásával, mely követelmény a fentiek szerint

teljesült. A peradatok alapján igazolt, hogy a téves átutalás visszafizetésének fedezetét kizárólag maga az átutalt összeg képezhetette volna, s a téves átutalásból 49.000.000,- Ft erejéig történő „sajátjaként rendelkezés” eredményezte azt, hogy a felperesi jogelőd igénye a felszámolási vagyonton kívüli körből nem térülhetett, - amit az alperesnek is szükségszerűen előre kellett látni - az adós likviditási problémái pedig azt, hogy utóbb a felszámolási vagyontól sem térült.

A számlareklamáció keretében az adós nem a teljes korábban számlázott és általa teljesített összeg visszautalását, csupán másik díjszabás alkalmazását kérte. Emiatt annak nincs jelentősége, hogy a felperesi jogelőd az érvénytelenítő számlák kiállításával egyidejűleg elmulasztotta a helyes díjakat tartalmazó új számlák kiállítását, a nem vitásan elfogyasztott közműszolgáltatás adósra irányadó tarifa szerinti díját ez nem teszi alap nélkülivé. Ilyen esetben az adós is köteles a rendelkezésre álló adatok alapján maga korrigálni könyvelésének értékeit.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az alapperben hozott jogerős ítéletben foglaltakra tekintettel a Pp. 229. § (1) bekezdése alapján már nem vitatható, hogy az adós és a felperes között az ellenkérelemben hivatkozott **egyezség** nem jött létre, s arra is, hogy a korrigált számlák kiállításának elmaradására alapított (vélt) **jogosulti késedelemnek** is az előzményi perben lehetett volna jelentősége.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy annak, hogy a büntetőeljárás iratanyaga és a jogerős ítélet az átutalás sorozat kapcsán fiktívnek minősítette a jogcímeket amiatt nincs döntő jelentősége, mert még ha az átutalás sorozat egyes pénzmozgásai mögött valós teljesítések is állnának, az sem változtatna azon, hogy azok eredményeként vagy az alperes vagy egy másik cége (a **Cég3 Kft.**) fizette vissza csupán a tartozását. Az alperes által állított visszafizetések vonatkozásában pedig nem bizonyított, hogy azok által az alperes által elvont vagyontól térült volna meg.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségét viselni, a felperes oldalán felmerült másodfokú eljárási költség megtéríteni köteles. A felperes másodfokú per költségét az ítélet tábla a felperest képviselő jogtanácsos 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) és b.) pontja, 3. § (5) bekezdése szerinti munkadíjában határozta meg.

A személyes illetékeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és 15. § (1) és (3) bekezdés alapján az alperes köteles megtéríteni külön felhívás alapján az állam javára.

G y ő r , 2019. május 23.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül

kiadó: